

HOIDKEM KULTUURIMÄLESTISI!

Väike-Maarja Küla Tööraha Saadikute Nõukogu viimase istungjärgu päevakorda võeti ringsõit külanõukogu territooriumil paiknevate kultuurimälestiste ja nende hooldamisega tutvumiseks.

Esimesena heideti pilk Kiltsi mõisahoonele, mis pakub huvi nii arhitektuurimälestisena kui ka selle poolest, et siin elas kuulus maadeurija Krusenstern. Mõisahooned koos oma suure pargi ja selles kauniti kujundatud lilleaiaga valmistab igale külastajale rõõmu.

Va o sovhoosi keskuses paikneva XIV sajandist pärit tornelamu on majandi töötajad võtnud oma hoole alla. Kiltsi osakonnas asuva kuivati seinale asetatud plaat näitab, et selle müüri ääres on 1918. aastal mõrvatud viis Salla punakaartlast. Selle hooned ümbrus on aga raamas.

Kurb vaatepilt avanes Varangu mõisahooned juures. Maja on täiesti hävimisohus. Seda ümbritseva suure pargi on

aga korrastanud Varangu meeskonna rahvas. Siinjuures on ettepanek Rakvere rajooni juhtivatele organitele leida võimalusi endise Varangu mõisahooned kasutamiseks majanditevahelise vanade- või puhkekoduna.

Varangu mõisahooned kõrval on maja, milles elas maailmakuulus graafik Eduard Viiralt oma perekonnaga kümme aastat. Praegu on siin Varangu meeskonna töölised korterid.

Väike-Maarja asulas on keskkooli hoole all Georg Lurichi sünnikohta tähistava kivi ümbrus, vennaskalmistu, kirjanike Jakob Tamme ja Peeter Jakobsoni ning Georg Lurichi vanemate hauaplatsid. Peab rõhutama, et Väike-Maarja Keskkool on need objektid alati korras hoidnud. On soovitatav, et uue keskkoolihoone ümbruse planeerimisel ka vahetus läheduses paikneva Lurichi kivi ümbrus planeeritakse ja rajatakse park. Kutsekeskkool nr. 27 peab aga tema hooldada olevate Krusensternide hauaplatsi ja J. Liivi mälestussamba ümbruse

korrastamise eest enam hooli kandma.

Kõiki eespool nimetatud kultuuri- ja arhitektuurimälestisi käivad vaatamas paljud ekskursioonid. Tehkem siis nii, et kellelgi poleks vaja püüklust tunda nende korrastamatuse pärast.

Rahvasaadikuid on võimatu heita pilk oma lähema ümbruse kultuurilis-ajaloolistele mälestusmärkidele. Nende ajalugu tutvustas Rakvere rajooni kultuurimälestiste kaitse inspektor Helmut Joonuks. Vaadati ka Rakvere 750 aasta juubelinäitust rajoonidevahelises koduloomuuseumis ja Rakvere linna tööstusnäitust rajooni kultuurimajas.

Helju TOMBAK,
Väike-Maarja külanõukogu
alalise kultuuri-hariduskomisjoni esimees

Pildil: G. Lurichi mälestuskivi Väike-Maarjas.

E. KAPSTASE foto

